

بررسی ارتباط بین ضعف کنترل‌های داخلی و همزمانی قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران: تبیین نقش تعدیلگر ویژگی‌های هیئت مدیره

علی قادری آذر^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۶ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۱/۲۶

چکیده

پژوهش حاضر در پی بررسی رابطه ضعف کنترل‌های داخلی و همزمانی قیمت سهام با توجه به نقش تعدیلگر ویژگی‌های هیئت مدیره در بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. جامعه آماری شامل ۱۱۴ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که در طی سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۹ مورد بررسی قرار گرفته است. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تاکید بر روابط همبستگی است. نتایج حاصل از پژوهش نشان دهنده آن است که بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد. همچنین، نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی‌های هیئت مدیره رابطه بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام را تعدیل می‌کند. همزمانی قیمت سهام در قیمت سهام منعکس می‌شود و ناکارآمدی کنترل داخلی بر صحت گزارش داخلی مدیریت تأثیر می‌گذارد و موجب تأخیر در دسترسی اطلاعات داخلی می‌شود. از این رو ضعف کنترل داخلی، منجر به تخصیص ناکارآمدی منابع از سوی مدیران می‌شود. ضعف کنترل داخلی صحت اطلاعات مالی را کاهش می‌دهد و در نتیجه شرایط فرصت طلبی و ارائه نادرست جریان نقدی را برای مدیران فراهم می‌کند.

واژگان کلیدی

ضعف سیستم کنترل داخلی، ویژگی‌های هیئت مدیره، همزمانی قیمت سهام، بورس اوراق بهادار تهران

۱. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوکان، بوکان، ایران. (Alikhan1.Ghaderiazar@gmail.com)

۱- مقدمه

کنترل‌های داخلی یکی از مکانیزم‌های متعددی است که واحدهای تجاری برای کنترل مساله نمایندگی مورد استفاده قرار می‌دهند (لاتریدیس^۱، ۲۰۱۱). شرکت‌ها برای گزارشگری کنترل داخلی انگیزه اقتصادی دارند و مطالعات نشان داده‌اند که کنترل داخلی هزینه‌های نمایندگی را کاهش می‌دهد. این یافته‌ها بر این فرض مبتنی است که تهیه اطلاعات اضافی برای سهامداران در مورد رفتار مدیریت، عدم تقارن اطلاعاتی و ریسک سرمایه‌گذار را کاهش و محافظه‌کاری را افزایش داده و این خود منجر به کاهش هزینه سرمایه می‌شود (لی^۲، ۲۰۰۹).

واحدهای اقتصادی برای دستیابی به اهداف کوتاه مدت و بلند مدت و تحقق مأموریت‌ها و چشم‌اندازها، حفظ توان مالی و سودآوری، مقابله با رویدادهای غیرمنتظره و پاسخ‌گویی در برابر پاسخ‌خواهان (صاحبان سرمایه، دولت و ...) باید از یک سیستم کنترل داخلی اثربخش برخوردار باشند. کنترل داخلی، یک رویداد یا وضعیت خاص نیست، بلکه مجموعه‌ای از اقدامات متوالی و فراگیر است که به همه فعالیت‌های سازمان نفوذ و تسری پیدا می‌کند. این اقدامات در گستره عملیات یک سازمان و به شکلی مستمر روی می‌دهد. آنها در مسیری که مدیریت سازمان را اداره می‌کند و پیش می‌برد، به صورتی فراگیر و جدایی‌ناپذیر از آن وجود دارند (شعری، ۱۳۸۶).

بسیاری از پژوهشگران نظیر چن^۳ و همکاران (۲۰۰۱) بر این باورند که تغییرات قیمت سهام یک شرکت از مدیریت داخلی آن ناشی می‌شود. در شرایطی که اطلاعات به صورت تصادفی وارد بازار می‌شود و فرآیند انتشار اطلاعات بدون توجه به خوب یا بد بودن آن به صورت سیستماتیک انجام می‌گیرد، می‌توان گفت که اطلاعات منتشر شده دارای توزیع نامتقارن است. به عبارت دیگر، اگر مدیران که اطلاعات را به سرعت افشا کنند، این عمل سبب می‌شود که بازده سهام دارای توزیع متقارن باشد. بدین معنی که متوسط حجم بازده مثبت در مورد اخبار خوب، بایستی با متوسط حجم بازده منفی در رابطه با اخبار بد برابر باشد (کوتاری^۴ و همکاران، ۲۰۰۹). تلاش مدیران برای خوب جلوه دادن عملکرد واحد تجاری در واقع نیازمند مخفی نمودن، اطلاعات و اخبار آن می‌باشد. چنانچه مدیران برای مدت زمان طولانی از افشای اخبار بد خودداری کنند، اخبار منفی در داخل شرکت انباشته می‌شود. از سوی دیگر حجم اخبار بدی که مدیران می‌توانند انباشته کنند، محدود است. علت این موضوع آن است وقتی که حجم اخبار منفی انباشته به آستانه معینی می‌رسد نگهداری و افشای آن برتی مدت طولانی تری غیرممکن و پرهزینه خواهد شد. در نتیجه توده اخبار نامطلوب پس از رسیدن به نقطه اوج خود به یکباره وارد بازار شده و این موضوع به سقوط قیمت سهام منجر می‌شود (هاتن^۵ و همکاران، ۲۰۰۹).

¹ Latridis

² Li

³ Chen

⁴ Kothari

⁵ Hutton

۲- بیان مسأله و ضرورت انجام تحقیق

همزمانی قیمت سهام، بیانگر میزان ارتباط اطلاعات شرکت با قیمت سهام است که به عنوان معیار اندازه گیری میزان عکس العمل بازار سهام در نظر گرفته شده است. هر چه همزمانی قیمت سهام بالاتر باشد، میزان ارتباط اطلاعات شرکت با قیمت سهام پایین تر و واکنش بازار سهام منفی و هر چه همزمانی قیمت سهام پایین تر باشد، میزان ارتباط اطلاعات شرکت با قیمت سهام بالاتر و واکنش بازار سهام مثبت می باشد. همزمانی قیمت سهام به روند حرکت بازده سهام در یک جهت و در یک دوره زمانی مشخص اشاره دارد و معیاری است برای نشان دادن میزان نسبی اطلاعات خاص شرکت است که در قیمت سهام آن منعکس می شود. هر اندازه انعکاس اطلاعات خاص شرکت در قیمت سهام آن بیشتر باشد، همزمانی قیمت کمتر است. در اقتصادی که شرکت ها اطلاعات خاص گوناگونی را منتشر می کنند، بازده شرکت هایی که از اطلاعات خاص بیشتری برخوردار است، همبستگی کمتری با بازده صنعت دارد. همزمانی قیمت سهام مفهومی است که میزان حرکت قیمت سهام را با یکدیگر بیان می کند. به طور کلی قیمت سهام منعکس کننده اطلاعات وسیعی مانند سود، اخبار کلان اقتصادی، پیش بینی تحلیلگران و سایر اطلاعات مالی است. بررسی همزمانی قیمت سهام به محققان اجازه می دهد که به مطالعه حجم گسترده ای از آثار اطلاعات مالی بپردازند. وجود مؤسسات قانونی و سیاسی پیشرفته باعث می شود اطلاعات خاص شرکت ها به صورت گسترده تری در دسترس باشد. زمانی که قیمت سهام منعکس کننده اطلاعات بیشتری در خصوص شرکت ها باشد، همزمانی قیمت سهام کمتری وجود خواهد داشت. هنگامی که شرکت ها گسترش می یابند، حتی در شرایط صحیح قانونی، همزمانی قیمت سهام کمتر خواهد شد و عدم اطمینان و عدم شفافیت را کاهش می یابد که این امر به دلیل مداخلات دولت است؛ بنابراین، ارزش اطلاعات خاص شرکت ها هنگامی که همزمانی قیمت سهام کمتری وجود دارد، افزایش می یابد (نیفر و اجیلیا، ۲۰۱۹).

بر اساس نظریه کارا، موفق بودن بازار به این معنی است که قیمت ها به طور پیوسته منعکس کننده اطلاعات جدید باشند و اطلاعات نیز مجموعه ای از داده ها است که مربوط به شرکت ها و اوراق بهادار آنها می باشد و قیمت ها در بازار کار باید تأثیرپذیری از این اطلاعات باشند (جین و مایرز، ۲۰۰۶). به عبارتی قیمت ها در هر زمان نشان دهنده ارزیابی صحیحی از اطلاعات موجود است و مطابق با نظریه کارا قیمت های سهام در بردارنده کلیه اطلاعات عمومی و در دسترس بوده و تغییرات قیمت سهام به دنبال جریان اطلاعات به بازار سهام خواهد بود که در مطالعات اخیر بیشتر توجه ها به همزمانی قیمت سهام و عوامل مؤثر بر آن جلب شده است. رول (۱۹۸۸)، بیان می دارد که حرکت همزمان قیمت سهام به میزان اطلاعات شرکت و بازار در قیمت سهام بستگی دارد (بوبرک و همکاران، ۲۰۱۳). از طرفی از آنجا که همزمانی قیمت سهام منعکس کننده میزان اطلاعات بازار نسبت به اطلاعات خاص شرکت است، افزایش آن موجب کاهش عدم تقارن اطلاعاتی می شود (فروغی و همکاران، ۱۳۹۲). برخی محققان بیان می دارند که همزمانی قیمت سهام درجه ای از

¹Neifar & Ajili

²Jin & Myers

اطلاعات بازار و صنعت است که در قیمت سهام منعکس می‌شود که این اطلاعات شامل اطلاعات خاص شرکت‌ها و اطلاعات در سطح صنعت/ بازار است و ناکارآمدی کنترل داخلی بر صحت گزارش داخلی مدیریت تأثیر می‌گذارد و موجب تأخیر در دسترسی اطلاعات داخلی می‌شود که بر کنترل داخلی که فرآیندی است که هیئت‌مدیره، مدیریت و دیگر کارکنان یک مؤسسه اجرا می‌کنند و هدف از ایجاد آن، کسب اطمینانی منطقی و معقول از دستیابی به اهداف اثربخش و کارایی عملیات، قابلیت اعتماد به گزارشگری مالی و پایبندی به قوانین و مقررات جاری است اثر می‌گذارد. از این رو ضعف کنترل داخلی، منجر به تخصیص ناکارآمدی منابع از سوی مدیران می‌شود. ضعف کنترل داخلی صحت اطلاعات مالی را کاهش می‌دهد و در نتیجه شرایط فرصت طلبی و ارائه نادرست جریان نقدی را برای مدیران فراهم می‌کند. شرکت‌های با ضعف کنترل داخلی احتمال سرمایه‌گذاری کمتر از حد یا بیشتر از حد (ناکارایی سرمایه‌گذاری) را افزایش می‌دهند و باعث افزایش همزمانی قیمت سهام نیز می‌شود.

۳- پیشینه تحقیق

ویژگی‌های هیئت‌مدیره که شامل تحصیلات و تجربه حسابداری اعضای هیئت‌مدیره می‌باشد در ضعف کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام مؤثر است که در واقع هر چه مدیران دانش بیشتری داشته باشند، نسبت به زمانی که از سطح تحصیلات کمتری بهره می‌برند کارایی بیشتری دارند و در نتیجه عملکرد بهتری دارند و در نهایت انگیزه کمتری دارند تا گزارشات خود ضعف و قصور داشته باشند و زمانی که مدیران تجربه لازم در خصوص مدیریت شرکت را داشته باشند و قادر باشند شرکت را در تصمیم‌گیری‌ها یاری رسانند انتظار می‌رود که در کنترل داخلی شرکت بهبود یابد و هم انتظار می‌رود حسن شهرت خود را به خاطره نیانداخته و گزارشات با کیفیت و نظارت بهتری بر کنترل داخلی شرکت داشته باشند (حسینی و سادات آگاه، ۱۳۹۵).

با توجه به مطالب بین ضعف کنترل‌های داخلی، همزمانی قیمت سهام و ویژگی‌های هیئت‌مدیره رابطه وجود دارد و پژوهش حاضر در پی بررسی رابطه ضعف کنترل‌های داخلی و همزمانی قیمت سهام با توجه به نقش تعدیل‌گر ویژگی‌های هیئت‌مدیره در بین شرکت‌های پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد.

طبق ماده ۱۲ دستورالعمل کنترل داخلی، هیئت‌مدیره مکلف است نسبت به استقرار و به‌کارگیری کنترل‌های داخلی مناسب و اثربخش به منظور دستیابی به اهداف شرکت، اطمینان حاصل نماید. برای ایفای این مسئولیت، هیئت‌مدیره شرکت باید سیستم کنترل‌های داخلی را با توجه به چارچوب کنترل‌های داخلی ذکر شده در فصل دوم این دستورالعمل، حداقل به‌طور سالانه بررسی و نتایج آن را در گزارشی تحت عنوان "گزارش کنترل‌های داخلی" درج و افشا نماید. با عنایت به دستورالعمل کنترل داخلی، ملاحظه می‌گردد مسئولیت اصلی کنترل داخلی شرکت با اعضای هیئت‌مدیره می‌باشد. لذا ویژگی‌ها و خصوصیات اعضای هیئت‌مدیره می‌تواند تأثیر بسزایی بر نقاط ضعف سیستم کنترل داخلی داشته باشد (دستورالعمل کنترل داخلی، ۱۳۹۱).

یکی از عوامل تأثیرگذار بر کیفیت گزارش گری مالی که در پژوهش های اخیر به طور گسترده تری به آن اشاره شده، سوابق تجربی و تحصیلی مدیریت شرکت می باشد که در زمینه حسابداری و رشته های مرتبط با آن صورت گرفته است. بررسی ادبیات حسابداری و مالی نشان می دهد که تجارب گذشته و سوابق مدیران اجرایی و همچنین سوابق تحصیلی و حرفه ای آنها، بر سیاست های تأمین مالی، سرمایه گذاری و سیاست های مالی شرکت هایی که مدیریت آنها را بر عهده دارند، تأثیر بسزایی دارد (گراهام و ناراسیمهان^۱، ۲۰۰۴؛ ژوان^۲، ۲۰۰۹). همچنین برخی از مطالعه های اخیر در زمینه حسابداری و مالی، ارتباط بین نوع گزارش گری مالی شرکت ها و سبک مدیریت مدیران ارشد را مورد بررسی قرار داده اند (نظیر لی^۳ و همکاران، ۲۰۱۱؛ بامبر^۴ و همکاران، ۲۰۱۰ و جی^۵ و همکاران، ۲۰۱۱). جریان دیگری از ادبیات به بررسی تأثیر آموزش های مدیران اجرایی و تحصیلات آنان بر عملکرد شرکت، چرخش مدیرعامل، سیاست های افشاء، کیفیت گزارش گری مالی و ... را مورد بررسی قرار داده اند (لو و سائو^۲، ۲۰۱۸).

شرکت های ارائه دهنده همزمانی زیاد، مالکیت نهادی بیشتری جذب می کنند و به طور کلی، چون سرمایه گذاران نهادی، سرمایه گذاران بلندمدت هستند، با احتمال کمتری واکنش بیش از حد به اطلاعات نشان می دهند. احتمال اینکه سرمایه گذاران، سهام را با افق سرمایه گذاری کوتاه مدت نسبت به دیگر شرکت کنندگان در بازار در زمان مواجهه با شوک های منفی بفروشند، بیشتر است. از آنجا که یک افق سرمایه گذاری کوتاه مدت نشان می دهد سرمایه گذاران در آینده نزدیک و نه بلافاصله در زمان کاهش قیمت بازار، سهم خود را خواهند فروخت، استراتژی بهینه برای سرمایه گذاران کوتاه مدت این است که بلافاصله بعد از افول بازار، سهم خود را بفروشند؛ با وجود این، سرمایه گذاران بلندمدت به اخبار منفی به اندازه سرمایه گذاران کوتاه مدت واکنش زیاد از حد نشان نمی دهند و این چنین واکنشی، احتمال به دست آوردن بازده مثبت را افزایش می دهد. داچ و همکاران (۲۰۱۵)، با استفاده از همزمانی قیمت سهام، تغییرات مقطعی در عدم تقارن بازده را برای شرکت های فهرست شده در فنلاند، سوئد، نروژ و دانمارک، در طول دوره بین سال های ۲۰۰۰ و ۲۰۱۲ توضیح دادند. شرکت های با همزمانی بیشتر، احتمال تولید توزیع مثبت سنگین تری نسبت به شرکت های با همزمانی کم دارند و سرمایه گذاران در این شرکت ها نسبت به شرکت های با همزمانی کم، کمتر به اخبار منفی واکنش شدید نشان می دهند. فاروق و احمد (۲۰۱۴)، تأثیر ساز و کار حاکمیت شرکتی را در همزمانی قیمت سهام با توجه به شواهدی از بازارهای در حال ظهور بررسی کردند. آنها رابطه متغیر مستقل حاکمیت شرکتی (تحلیلگران پیرو، تمرکز مالکیت و پیچیدگی عملیاتی) و متغیر وابسته همزمانی قیمت سهام را در دوره ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۸ در هند بررسی کردند. نتایج نشان می دهد در شرکت های با تمرکز مالکیت کمتر، تحلیلگری پیرو بیشتر و پیچیدگی های عملیات کمتر با همزمانی قیمت سهام بیشتری همراه است و با شرکت های با همزمانی بیشتر و با محیط حاکمیتی بهتری در ارتباط هستند و عملکرد شرکت های

¹Graham, J. and Narasimhan

²Xuan

³Li

⁴Bamber

⁵Ge

با همزمانی بیشتر، بهتر از شرکت‌های با همزمانی کمتر است. ابورا و چپوالیر (۲۰۱۶) نیز رابطه نوسان بازده و دنباله ریسک را مطالعه کردند. آنها عامل عدم تقارن و آثار سرریز را در بررسی خود لحاظ کردند و نتیجه گرفتند اهرم پویا مهم‌ترین عامل در تحرک بازارهای سهام است.

همزمانی قیمت سهام به روند حرکت بازده سهام در یک جهت و در یک دوره زمانی مشخص اشاره دارد و معیاری برای نشان دادن میزان نسبی اطلاعات خاص شرکت که در قیمت سهام آن منعکس می‌شوند (خانداکر، ۲۰۰۸).

همچنین درونف، مرک و یونگ (۲۰۰۳) و پیتروسکی و رولستون (۲۰۰۴)، همزمانی بازده سهام را اینگونه تعریف کرده‌اند: نشان دهنده این است که تا چه بازده و صنعت، تغییرات بازده سهام شرکت را شرح می‌دهد. با توجه به این تعاریف، می‌توان گفت همزمانی قیمت برابر است با نسبت ریسک سیستماتیک تقسیم بر ریسک غیر سیستماتیک (علی نژاد و طاهری، ۱۳۹۷).

۴- روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تاکید بر روابط همبستگی است، زیرا از یک طرف وضع موجود را بررسی می‌کند و از طرف دیگر، رابطه بین متغیرهای مختلف را با استفاده از تحلیل رگرسیون، تعیین می‌نماید. علاوه بر این، در حوزه مطالعه‌های پس رویدادی (استفاده از اطلاعات گذشته)، قرار می‌گیرد و مبتنی بر اطلاعات واقعی صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و سایر اطلاعات واقعی است؛ که با روش استقرایی به کل جامعه آماری قابل تعمیم خواهد بود.

۴-۱- سوالات تحقیق

با توجه به مباحث نظری و پیشینه، پژوهش‌های صورت گرفته و سؤالات پژوهش به شرح ذیل تبیین شده است:

1 آیا بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد؟

آیا ویژگی‌های هیئت مدیره رابطه بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام را تعدیل می‌کند؟

۴-۲- فرضیه‌های تحقیق

در راستای پاسخگویی به سؤالات تحقیق و دست‌یابی به اهداف پژوهش، فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر تدوین شده است:

بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد.

ویژگی‌های هیئت مدیره رابطه بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام را تعدیل می‌کند.

۴-۳- روش‌های گردآوری اطلاعات

در این پژوهش اطلاعات مورد نیاز به روش‌های زیر جمع‌آوری خواهد شد:

روش کتابخانه‌ای: از این روش برای جمع‌آوری اطلاعات در زمینه ادبیات و پیشینه پژوهش استفاده خواهد شد. لذا با مطالعه کتاب‌ها و مقاله‌ها و جستجو در سایت‌های اینترنتی، اطلاعات مورد نیاز جمع‌آوری خواهد شد.

روش اسنادی: جهت انجام پژوهش و جمع آوری اطلاعات مورد نیاز برای آزمون فرضیه‌ها از این روش استفاده خواهد شد. لذا جهت جمع آوری اطلاعات از نرم افزارهای "تدبیر پرداز" و "ره آورد نوین" و سایت اینترنتی "مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعه‌های اسلامی سازمان بورس اوراق بهادار" استفاده خواهد شد.

۴-۴- جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر، تمامی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی (۱۳۹۸-۱۳۹۱) می‌باشد. به علت گستردگی حجم جامعه آماری و وجود برخی ناهماهنگی‌ها میان اعضای جامعه، شرایط زیر برای انتخاب نمونه آماری قرار داده شده و از این رو نمونه آماری به روش حذف سیستماتیک انتخاب می‌شود. شرایط یاد شده عبارتند از:

سال مالی شرکت منتهی به تاریخ پایان اسفند ماه هر سال باشد.

شرکت طی دوره مورد بررسی تغییر سال مالی نداده باشند.

شرکت‌های تحت بررسی جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، هلدینگ و واسطه‌گری مالی نباشند.

اطلاعات و داده‌های آنها در دسترس باشد.

معامله‌ها سهام شرکت به طور مداوم در بورس اوراق بهادار تهران صورت گرفته و توقف معامله‌های بیش از سه

ماه در مورد سهام یاد شده اتفاق نیفتاده باشد.

۴-۵- روش تجزیه و تحلیل

تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی انجام می‌شود در بخش آمار توصیفی از شاخص‌های مرکزی میانگین و میانه و شاخص پراکندگی انحراف معیار استفاده خواهد شد. در بخش آمار استنباطی از رگرسیون چند متغیره با استفاده از داده‌های ترکیبی استفاده می‌شود. انگیزه اصلی در ترکیب داده‌های مقطعی و سری زمانی، فراهم کردن استنباط و پیش بینی کاراتر می‌باشد. برای تحلیل داده‌های ترکیبی دو روش وجود دارد. بدین گونه که یا می‌بایست داده‌های شرکت‌های مختلف طی فصول مختلف همگن در نظر گرفته شوند که در این حالت داده‌ها با هم تلفیق^۱ می‌شوند یا این که داده‌ها به صورت تابلویی مورد استفاده قرار گیرند. برای تعیین معنادار بودن مدل رگرسیون و پارامترهای حاصل از تخمین مدل رگرسیون، به ترتیب از آماره‌های F و t استفاده می‌شود. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و استخراج نتایج پژوهش، از نرم افزارهای Excel و stata استفاده می‌گردد.

۵- تجزیه و تحلیل داده‌ها

۵-۱- نتایج آمار توصیفی

برای بررسی مشخصات عمومی و پایه‌ای متغیرها جهت برآورد مدل، تجزیه و تحلیل دقیق آنها و شناخت جامعه آماری مورد تحقیق، آشنایی با آماره‌های توصیفی مربوط به متغیرها لازم است. آمار توصیفی به تلخیص، توصیف و توضیح

^۱ pooling

ویژگی‌های مهم داده‌ها گفته می‌شود. در این قسمت داده‌های مختلف به صورت جداول و نمودار ارائه و به دنبال آن شاخص‌های مختلف در این زمینه اندازه‌گیری می‌شوند. در این نوع آمار، ابتدا داده‌ها خلاصه و به صورت جدول‌های مختلف ارائه و سپس معیارهای عددی برای به دست آوردن مقدار معرف مرکز داده‌ها و مقادیر پراکندگی آنان به دست می‌آید. خلاصه ویژگی‌های آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مورد استفاده در این تحقیق در جدول ۱، خلاصه شده است.

جدول ۱- نتایج آماره‌های توصیفی

متغیرهای پیوسته					
متغیر	میانگین	میانه	انحراف استاندارد	مینیمم	ماکزیمم
همزمانی قیمت سهام	۱,۰۸۸	۱,۰۷۹	۰,۱۱۱۹	۰,۹۰۳۰	۱,۲۷۸۷
بازده روزانه شرکت	۰,۲۲۳۵	۱,۰۳۱۴	۰,۴۱۶۹	-۰,۲۶۹۹	۱,۰۲۸۴
بازده روزانه بازار	۰,۴۳۳۱	۰,۶۶۶۶	۰,۳۵۳۵	۰,۰۰۶۴	۱,۰۳۰۹
بازده روزانه صنعت	۰,۳۱۱۶	۰,۰۰۰۰	۰,۴۶۳۴	-۰,۰۳۹۸	۱,۰۱۲۷
عمر شرکت	۰,۶۷۴۷	۱,۱۰۱۲	۰,۴۶۸۷	۰,۰۰۰۰	۱,۰۷۱۰
اندازه شرکت	۶,۴۷۷۱۲۵	۶,۲۶۴۵۸۹	۰,۶۲۹۷۴۸۳	۵,۲۱۷۶۸۳	۷,۸۲۱۹۶۳
رشد درآمد عملیاتی	۰,۰۵۰۱۳	۱,۱۰۳۱	۰,۲۱۸۳	-۰,۰۱۲۱	۱,۰۰۰۰
اهرم مالی	۰,۴۵۱۲	۰,۰۴۷۹	۰,۴۹۷۹	۰,۰۷۶۱	۱,۰۰۸۷
متغیرهای گسسته					
ضعف در سیستم کنترل داخلی	۰,۴۳۶۳	۰,۰۳۳۸	۰,۴۹۶۲	۰,۰۰۰۰	۱,۰۰۰۰
سابقه حسابداری مدیریت	۰,۰۵۰۱۳	۱,۰۲۴۶	۰,۲۱۸۳	۰,۰۰۰۰	۱,۰۰۰۰
تحصیلات هیئت مدیره	۰,۳۵۶۳	۰,۵۶۰۱	۰,۴۷۹۲	۰,۰۰۰۰	۴,۰۰۰۰

جدول ۱، آمار توصیفی متغیرهای پژوهش که شامل میانگین، میانه، بیشینه، کمینه و انحراف استاندارد، این گروه داده‌ها را نشان می‌دهد. میانگین معتبرترین شاخص گرایش مرکزی است که از طریق تقسیم جمع فراوانی‌ها بر تعداد حاصل می‌شود، میانه نمونه آماری را به دو قسمت تقسیم می‌کند، بیشترین و کمترین مقداری که متغیر به خود اختصاص داده

است نیز با نام ماکسیمم و مینیمم در جدول آمده است. انحراف معیار یکی از معتبرترین شاخصه های پراکندگی است و به معنای متوسط فاصله از میانگین است. هرچه انحراف معیار بزرگتر باشد فاصله هر نقطه از میانگین بیشتر خواهد بود.

۲-۵- آمار استنباطی

با توجه اینکه در تحقیق حاضر اطلاعات مربوط به ۱۱۴ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران گردآوری شده است و اطلاعات استخراج شده مشتمل بر یازده متغیر است که هدف تحقیق، بررسی تاثیر متغیرهای مستقل بر متغیرهای وابسته با تاثیر گذاری متغیر تعدیل گر است، بنابراین تحلیل رگرسیون مناسب ترین روش برای آزمون فرضیه های تحقیق است. همانطور که در قبل اشاره شد، مدل برازش داده های پژوهش حاضر، براساس آزمون های پنبلی می باشد که با بهره گیری از نرم افزار آماری stata و آزمون های آماری برای مدل ذکر شده، امکان اظهار نظر درباره رد یا پذیرش فرضیه های پژوهش میسر گردیده است. برای اینکه بتوان از رگرسیون خطی استفاده کرد بایستی عدم وجود همبستگی باقیمانده ها (خطاها) در رگرسیون مورد تایید قرار گیرد.

۳-۵- آزمون فرضیه های تحقیق

فرضیه اول: بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد

جهت آزمون فرضیه اول از مدل زیر به شرح ذیل استفاده می نمایم:

$$SYNH_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ICW_{i,t} + \beta_2 firm\ age_{i,t} + \beta_3 size_{i,t} + \beta_4 growth_{i,t} + \beta_5 leverage_{i,t} + \sum \beta_i industry\ fixed\ effex + \sum \beta_K year\ fixed\ effex + \varepsilon_{i,t}$$

جدول ۲- آزمون فرضیه اول

متغیر	ضریب	خطای استاندارد	آماره t	سطح احتمال
ضعف در سیستم کنترل داخلی	-۰,۰۰۳۱	۰,۰۰۰۵۱	-۰,۴۳۲۱	۰,۰۱۸
عمر شرکت	-۰,۰۰۲۹	۰,۰۰۰۴۵	-۰,۵۳۵۶	۰,۰۱۷
اندازه شرکت	-۰,۰۰۴۶	۰,۰۰۰۵۹	-۰,۴۵۷۳	۰,۰۲۹
رشد درآمد عملیاتی	-۰,۰۰۳۹	۰,۰۰۰۴۷	-۰,۴۵۱۶	۰,۰۲۶
اهرم مالی	-۰,۰۰۴۱	۰,۰۰۰۴۴	-۰,۷۳۶۵	۰,۰۳۹
مقدار ثابت	۰,۸۷۶۱	۰,۰۰۷۸	۱۲۱,۷۴۵	۰,۰۰
AR(1)	۰,۴۵۷۳۲	۰,۰۴۲۱۲	۱۵,۲۷۹۳	۰,۰۰
R ²		۰,۷۳		
سال و صنعت		کنترل شد		
آماره F		۲۸۴		
احتمال آماره F		۰,۰۰		

با توجه به نتایج حاصل از آزمون مشاهده می شود مقدار سطح احتمال مربوط که بیانگر معنادار بودن کل رگرسیون می- باشد، برابر ۰,۰۰ بوده و حاکی از آن است که مدل در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بوده و از طرفی چون سطح احتمال متغیر ضعف در سیستم کنترل داخلی که برابر با ۰,۰۱۸ می باشد و از ۰,۰۵ کوچکتر است لذا بین متغیر مستقل یعنی ضعف در سیستم کنترل داخلی و متغیر وابسته یعنی همزمانی قیمت سهام رابطه معنی داری وجود دارد و چون ضریب متغیر مستقل منفی (۰,۰۳۱-) می باشد رابطه از نوع معکوس خواهد بود. همچنین مقدار R^2 نشان دهنده آن است که تغییرات متغیرهای مستقل، ۰,۷۳ علت تغییرات متغیر وابسته را توضیح می دهد.

با توجه به نتایج جدول شماره ۲، مشاهده می شود که مقدار احتمال برای همزمانی قیمت سهام برابر ۰,۰۶ بوده که نشانگر این است که در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه منفی معناداری بین همزمانی قیمت سهام و ضعف کنترل های داخلی وجود دارد و فرضیه اول تایید می گردد. در واقع نتایج این فرضیه نشان می دهد که همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری با ضعف کنترل داخلی دارد.

فرضیه دوم: ویژگی های هیئت مدیره رابطه بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام را تعدیل

می کند

جهت آزمون فرضیه دوم از مدل زیر به شرح ذیل استفاده می نمایم:

$$SYNH_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ICW_{i,t} + \beta_2 Education_{i,t} + \beta_3 Acct - back_{i,t} + \beta_4 firm\ age_{i,t} + \beta_5 size_{i,t} + \beta_6 growth_{i,t} + \beta_7 leverage_{i,t} + \beta_8 Education_{i,t} * ICW_{i,t} + \beta_9 Acct - back_{i,t} * ICW_{i,t} + \sum \beta_i industry\ fixed\ effex + \sum \beta_K year\ fixed\ effex + \varepsilon_{i,t}$$

جدول ۳- آزمون مدل دوم

متغیر	ضریب	خطای استاندارد	آماره t	سطح احتمال
ضعف کنترل داخلی	-۰,۰۰۳۴	۰,۰۰۰۵	-۰,۲۴۱۵	۰,۰۰۳۷
سابقه حسابداری مدیریت	-۰,۰۰۰۶	۰,۰۰۰۲۳	-۰,۳۳۰۵	۰,۰۰۰۴
تحصیلات هیئت مدیره	-۰,۰۰۰۲۱۲	۰,۰۰۰۱۷	-۰,۴۳۱۸	۰,۰۰۰۶
عمر شرکت	-۰,۰۰۵۷	۰,۰۰۰۱۸	-۰,۲۷۴۸	۰,۰۰۴۶
اندازه شرکت	۰,۰۰۲۱	۰,۰۰۰۶۷	۰,۴۳۶۱	۰,۰۰۳۸
رشد درآمد عملیاتی	-۰,۰۰۱۹	۰,۰۰۰۶۱	-۰,۶۳۶۵	۰,۰۰۲۹
اهرم مالی	-۰,۰۰۵۲	۰,۰۰۰۳۷	-۰,۸۳۸۵	۰,۰۰۴۴

۰,۰۲۱	۰,۵۱۲۴	۰,۰۰۱۲۳	۰,۰۰۴۲	تحصیلات هیئت مدیره * ضعف سیستم در کنترل داخلی
۰,۰۳۲	۰,۲۱۴۴	۰,۰۰۴۱	۰,۰۰۲۳	سابقه مدیریت هیئت مدیره * ضعف سیستم در کنترل داخلی
۰,۰۰	۱۲۱,۷۴۵	۰,۰۰۷۸	۰,۸۷۶۱	مقدار ثابت
۰,۰۰	۱۴,۶۷۸۳	۰,۰۵۶۱۲	۰,۵۶۸۹۱	AR(1)
۰,۶۵				R ²
کنترل شد				سال و صنعت
۲۲۷				آماره F
۰,۰۰				احتمال آماره F

با توجه به نتایج حاصل از آزمون مشاهده می شود مقدار سطح احتمال مربوط که بیانگر معنادار بودن کل رگرسیون می باشد، برابر ۰,۰۰ بوده و حاکی از آن است که مدل در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بوده و همچنین مقدار R² نشان دهنده آن است که تغییرات متغیرهای مستقل، ۰,۶۵ علت تغییرات متغیر وابسته را توضیح می دهد.

با توجه به نتایج جدول شماره ۳، مشاهده می شود که مقدار احتمال آماره F کمتر از ۰,۰۵ است پس مدل معنادار می باشد. احتمال آماره t متغیر تعاملی تحصیلات هیئت مدیره و ضعف کنترل داخلی از ۰,۰۵ کمتر است بنابراین رابطه معنادار است و چون ضریب این متغیر مثبت است پس رابطه مستقیم است یعنی تحصیلات هیئت مدیره باعث تقویت رابطه بین ضعف کنترل داخلی و هم زمانی قیمت سهام می شود. احتمال آماره t متغیر تعاملی سابقه هیئت مدیره و ضعف کنترل داخلی از ۰,۰۵ کمتر است بنابراین رابطه معنادار است و چون ضریب این متغیر تعاملی مثبت است پس رابطه مستقیم است یعنی سابقه هیئت مدیره باعث تقویت رابطه بین ضعف کنترل داخلی و هم زمانی قیمت سهام می شود.

۶- بحث و نتیجه گیری

باتوجه به وجود تغییرات مداوم در عرصه تجارت و فعالیت های اقتصادی و نیز ضعف ذاتی کنترل های داخلی به صورت کلی، می توان گفت که کنترل داخلی همواره دارای ضعف هایی است که با کمتر شدن ضعف ها می توان بر اثر بخش شدن کنترل داخلی امیدوارتر شد. مدیران به خوبی می دانند در صورت نبود یک سیستم کنترل داخلی اثربخش، حفظ سودآوری و به حداقل رساندن اتفاقات غیرمنتظره بسیار مشکل است و نیز به این امر واقف هستند که کنترل های داخلی باعث افزایش کارایی، کاهش ریسک از دست دادن دارایی ها و حصول اطمینانی معقول از قابل اعتماد بودن صورت های مالی و رعایت قوانین و مقررات می شوند. باتوجه به موارد یادشده در می یابیم که یکی از مهم ترین دغدغه های مدیریت واحدهای اقتصادی شناسایی ضعف های موجود در سیستم کنترل داخلی است. عدم وجود نظارت کافی، منجر به ایجاد

نقاط ضعف در سیستم کنترل داخلی می‌شود که این امر به نوبه خود محیط مناسبی را برای تقلب، سوءاستفاده و هدررفت دارایی‌ها ایجاد می‌کند (هافنر، ۲۰۱۱).

کنترل‌های داخلی برای حساب‌رسان نیز بسیار حائز اهمیت است. کیفیت کنترل‌های داخلی بیش از هر عامل دیگری تعیین‌کننده نحوه رسیدگی‌های حساب‌رسان است. بحث گزارشگری مدیران در خصوص کنترل‌های داخلی بسیار مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. موضوع کنترل داخلی، در طی فرایند حسابرسی به واسطه ویژگی‌های خاص و منحصر به فرد استانداردهای حسابرسی اهمیت زیادی دارد. چرا که حساب‌رسان بایستی درک کافی از سیستم حسابداری و کنترل داخلی جهت طراحی طرح کلی حسابرسی و نیز گسترش و توسعه اثربخشی حسابرسی به دست آورد.

بعد از رسوایی‌های مالی تصویب قانون ساربینز-اوکسلی توجه مدیریت را بیش از پیش به کنترل‌های داخلی جلب کرد با تصویب قانون ساربینز - اوکسلی الزامات متعددی برای شرکت‌های سهامی عام وضع گردید که به لحاظ تنوع الزامات و دامنه تاثیر گذاری‌اش، قانون معتبر و نافذی محسوب می‌شود. اهمیت قانون ساربینز - اوکسلی توجیه‌کننده موثر بودن ضعف‌های کنترل داخلی است. تحقیقات بسیار به بررسی عوامل تعیین‌کننده و آثار و نتایج نقاط ضعف بااهمیت کنترل داخلی پرداخته‌اند. تحقیقات اولیه اسکافی و همکاران، (۲۰۰۷) ارتباطی بین این نقاط ضعف و ویژگی‌های شرکت همچون پیچیدگی شرکت، تغییرات سازمانی، اندازه شرکت، سودآوری شرکت و سرمایه‌گذاری منابع روی کنترل‌های داخلی نشان داده‌اند.

برخی محققان بیان می‌دارند که همزمانی قیمت سهام درجه‌ای از اطلاعات بازار و صنعت است که در قیمت سهام منعکس می‌شود که این اطلاعات شامل اطلاعات خاص شرکت‌ها و اطلاعات در سطح صنعت/بازار است و ناکارآمدی کنترل داخلی بر صحت گزارش داخلی مدیریت تأثیر می‌گذارد و موجب تأخیر در دسترسی اطلاعات داخلی می‌شود که بر کنترل داخلی که فرآیندی است که هیئت مدیره، مدیریت و دیگر کارکنان یک مؤسسه اجرا می‌کنند و هدف از ایجاد آن، کسب اطمینانی منطقی و معقول از دستیابی به اهداف اثربخش و کارایی عملیات، قابلیت اعتماد به گزارشگری مالی و پایبندی به قوانین و مقررات جاری است اثر می‌گذارد. از این رو ضعف کنترل داخلی، منجر به تخصیص ناکارآمدی منابع از سوی مدیران می‌شود. ضعف کنترل داخلی صحت اطلاعات مالی را کاهش می‌دهد و در نتیجه شرایط فرصت‌طلبی و ارائه نادرست جریان نقدی را برای مدیران فراهم می‌کند. شرکت‌های با ضعف کنترل داخلی احتمال سرمایه‌گذاری کمتر از حد یا بیشتر از حد (ناکارایی سرمایه‌گذاری) را افزایش می‌دهند و باعث افزایش همزمانی قیمت سهام نیز می‌شود.

ویژگی‌های هیئت مدیره که شامل تحصیلات و تجربه حسابداری اعضای هیئت مدیره می‌باشد در ضعف کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام مؤثر است که در واقع هر چه مدیران دانش بیشتری داشته باشند، نسبت به زمانی که از سطح تحصیلات کمتری بهره می‌برند کارایی بیشتری دارند و در نتیجه عملکرد بهتری دارند و در نهایت انگیزه کمتری دارند تا گزارشات خود ضعف و قصور داشته باشند و زمانی که مدیران تجربه لازم در خصوص مدیریت شرکت را داشته باشند

و قادر باشند شرکت را در تصمیم گیری ها یاری رسانند انتظار می رود که در کنترل داخلی شرکت بهبود یابد و هم انتظار می رود حسن شهرت خود را به مخاطره نینداخته و گزارشات با کیفیت و نظارت بهتری بر کنترل داخلی شرکت داشته باشند.

در انجام این پژوهش، دو فرضیه آزمون شده است. نتایج مرتبط با آزمون فرضیه اول نشان داد که همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری با ضعف کنترل داخلی دارد. چن و همکاران، هانگ و همکاران و لشکری نیز تحقیقات مشابهی با تحقیق ما انجام داده اند. شواهد نشان دهنده عدم تطابق نتایج تحقیق ما با نتایج آنها می باشد.

فرضیه دوم پژوهش بیانگر این موضوع بود که ویژگی های هیئت مدیره رابطه بین ضعف سیستم کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام را تعدیل می کند؛ که رابطه معناداری بین سابقه حسابداری مدیریت و سطح تحصیلات مدیرعامل با ضعف کنترل داخلی و همزمانی قیمت سهام در سطح اطمینان ۹۵٪ وجود دارد و فرضیه مذکور تایید می گردد. چنانچه قبل از انجام این تحقیق نیز همچین انتظاری می رفت که رابطه معناداری بین برخی از ویژگی های هیئت مدیره، با ضعف کنترل داخلی وجود داشته باشد. نتایج این پژوهش با تحقیق فاما و جنسن (۲۰۱۱) و لین و همکاران (۲۰۱۴) و زهرا و پیرس (۱۹۸۹) مطابقت دارد. نتایج آزمون این فرضیه ها نشان دهنده رابطه منفی معنادار بین برخی ویژگی های هیئت مدیره و مدیرعامل از قبیل تحصیلات، تخصص مالی و تنوع جنسیتی هیئت مدیره با ضعف کنترل داخلی است که این به نظر هم معقول و منطقی است چرا که انتظار می رود با بالاتر رفتن سطح تحصیلات و تخصصی تر شدن رشته تحصیلی در اعضا و تشکل های سازمانی، نگاه آنان به مقوله کنترل های داخلی هوشمندانه و متخصصانه تر شده باشد که به تبع آن ضعف کنترل داخلی کاهش یابد و همچنین وجود تنوع جنسیتی در هیئت مدیره باعث می شود که حساسیت ها و تمرکز روی برخی از مسائل سازمان افزایش یابد و مورد شواهد فراوانی وجود دارد که نشان می دهد که در هیئت مدیره دارای تنوع جنسیتی بیشتر، موضوعات مهم و حساس را در مقایسه با هیئت مدیره متشکل از مردان، بحث می کنند که باعث شده رفتارهای متقابلانه کاهش یابد. در واقع نتایج این فرضیه ها نشان می دهد که ویژگی های نامبرده نقشی در عملکرد و مدیریت ضعف کنترل داخلی دارد.

منابع

- آقایی، محمد علی و پری چالاکی (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین ویژگی های راهبری شرکتی و مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. تحقیقات حسابداری، شماره ۱
- آقایی، محمد؛ گلجاریان، محمد علی؛ نظری عامله، کیانوش؛ اسدالهی، امین. (۱۳۹۴). کنترل های داخلی موثر در شرکت های سرمایه گذاری از دیدگاه حسابرسان مستقل. پژوهش های تجربی حسابداری. سال پنجم. شماره ۱۷.
- اژدری، گلناز. (۱۳۹۴). ویژگی ها و تحصیلات اعضای هیئت مدیره و اداره امور دستاوردهای شرکتی، پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۱۷. ۲۲-۲۸.

- بهرامیان، (۱۳۹۰). ارزیابی اثربخشی کنترل‌های داخلی در یک شرکت سرمایه‌گذاری، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه امام حسین (ع).
- حاجیها، زهره و محمد حسین نژاد، سهیلا. (۱۳۹۴). عوامل تاثیرگذار بر نقاط ضعف با اهمیت کنترل داخلی، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۷، شماره ۲۶، ۱۱۹-۱۳۷.
- حساس یگانه، یحیی و علوی طبری، حسین. (۱۳۸۲). رابطه‌ی بین منابع صرف شده بر روی حسابرسی داخلی و مخارج حسابرسی مستقل. فصلنامه مطالعه‌های حسابداری. سال اول. شماره ۴. ص ۷۲ تا ۹۶.
- حساس یگانه، یحیی و تقی‌نایب ملک‌شاه، غلامحسین. (۱۳۸۵). رابطه گزارش کنترل‌های داخلی با تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان، فصلنامه مطالعات حسابداری، شماره ۱۴، ۱-۴۴.
- حسینی، سید علی؛ سادات آگاه، سپیده (۱۳۹۵)، سرمایه‌مدیریتی شرکت و کیفیت افشای اطلاعات، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۳۶، ۱۸-۱.
- حمیدیان، رضا و تاجیک، محمد رضا. (۱۳۷۶). تاثیر نقاط ضعف کنترل‌های داخلی بر دستکاری فعالیت‌های واقعی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران. ۱۷-۱۸.
- حمیدیان، محسن؛ وقفی، سید حسام؛ سلیمانی، حجت (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین همزمانی قیمت سهام با توزیع ریسک سیستماتیک و غیر سیستماتیک بازده سهام، دوفصلنامه سیاست‌گذاری و پیشرفت اقتصادی، دوره ۵، شماره ۳، ۹۱-۱۰۸.
- جاوید، داریوش، دستگیر، محسن و عرب صالحی، مهدی. (۱۳۹۴). بررسی تاثیر کیفیت کنترل داخلی بر محافظه‌کاری مشروط در شرکتهای پذیرفته شده در بورس و اوراق بهادار تهران، فصلنامه حسابداری مالی، شماره ۲۶، ۱۲۵-۱۵۱.
- خواجوی، شکراله و ابوالفضل گرگانی فیروزجاه. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین ویژگی‌های هیئت مدیره و روش‌های تأمین مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. تحقیقات حسابداری، شماره ۲۱.
- دارابی، رویا؛ زارعی علی؛ (۱۳۹۴). تاثیر تاثیر حسابرسی داخلی و نقش حسابرس مستقل بر حق الزحمه حسابرسی، دانش حسابداری مالی، دوره ۴، شماره ۱ - شماره پیاپی ۱۲، بهار ۱۳۹۶، ص ص ۱۲۱-۱۳۹.
- دستورالعمل سازمان بورس اوراق دستورالعمل سازمان بورس اوراق، (۱۳۹۱).
- دستورالعمل کنترل داخلی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، (۱۳۹۱). سازمان بورس اوراق بهادار.
- ذوالنور، سیدحسین. (۱۳۷۴). مقدمه‌ای بر روش‌های اقتصادسنجی، چاپ اول، شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.
- رهنمای رودپشتی، فریدون؛ هیتی، فرشاد؛ طالب‌نیا، قدرت‌اله و سیدعلی نبوی چاشمی (۱۳۹۱). ارائه الگوی سنجش تأثیر مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی بر مدیریت سود در بورس اوراق بهادار تهران. حسابداری مدیریت شماره ۱۲.

سپاسی، سحر و لیلا عبدلی (۱۳۹۴). تأثیرات حضور زنان در هیئت مدیره بر ارزش شرکت و عملکرد مالی. پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال هشتم، شماره ۲۳

سنگری، فرزانه، اورادی جواد، رجبعلی زاده جواد؛ (۱۳۹۸). تاثیر شدت ضعف در کنترل های داخلی بر کیفیت سود، دانش حسابرسی، دوره ۱۷، شماره ۶۸، ۸۳-۱۰۵.

غفوریان رضا، رستمیان، آزاده؛ (۱۳۹۵). تاثیر سوابق حسابداری مدیریت بر مدیریت سود و محافظه کاری حسابداری، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۸، صص ۱-۲۶.

طاهری عابد، رضا؛ صادقی، یحیی (۱۳۹۹)، بررسی تأثیر ویژگی های هیئت مدیره بر همزمانی قیمت سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین کنفرانس بین المللی چالش ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری.

- Abbott, L., Parker, S. and Peters, G. (2004). Audit Committee Characteristics and Restatements, *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 23(1), PP.69-87
- Bamber, L., Jiang, J. and Wang, I. (2010), What's my style? The influence of top managers and their personal backgrounds on voluntary corporate financial disclosure, *The Accounting Review*, Vol. 85, pp. 1131-1162.
- Baolei Qi, Jerry W. Lin, Gaoliang Tian, and Lewis, H. (2018). The Impact of Top Management Team Characteristics on the Choice of Earnings Management Strategies: Evidence from China, *Accounting Horizons*, 32, 143-164 .
- Chen H, & Wang W. (2014). The characteristics of board chairman, compensation level and internal control. *Journal of Xiamen University*, (2), 90-97.
- Chen, Y., & Chan, K. (2009). Research on Chinese accounting issues: A review and synthesis. *Chinese Economy*, 42(1), 98-128.
- Cheng X, & Wang H. (2008). The influence of corporate governance structure on internal control effectiveness. *Auditing Research* (4), 53-61.
- Chi u, Y.-H., Chen, Y.C. (2009). The analysis of Taiwanese bank efficiency: Incorporating both external environment risk and internal risk. *Economic Modelling*. 26, 456 -463.
- China SOX, (2018). Basic Standard for Enterprise Internal Control, 7, "Basic Standard"
- Ge, W., Matsumoto, D. and Zhang, J.L. (2011), Do CFOs have styles of their own? An empirical investigation of the effect of individual CFOs on financial reporting practices, *Contemporary Accounting Research*, 28, 1141-1179.
- Giannetti, M., Liao, G. R., & Yu, X. (2013). The brain gain of corporate boards: Evidence from China. *Journal of Finance*, 70(4), 1629-1682.
- Goh, B. W. (2009). Audit committees, boards of directors, and remediation of material weaknesses in internal control. *Contemporary Accounting Research*, 26(2), 549-579.
- Graham, J.R., Harvey, C.R., Rajgopal, S., 2005. The economic implications of corporate financial reporting. *J. Account. Econ.* 40, 3-37.
- Grewal, J., Hauptmann, C., & Serafeim, G. (2016). Stock price synchronicity and materialsustainability information.

- Hu, N, Huang, R., Li, X., Liu, L., (2017). The impact of CEOs' accounting backgrounds on earnings management and conservatism, *Journal of Centrum Cathedra: The Business and Economics Research Journal* 10, 4-24.
- Jiang, X., & Zhao, Y. (2017). Management right structure, violations and firm value. *Journal of Shangxi University of Finance and Economics*, 39(5), 68-81.
- Lambert, R, Christian, L, and Verrecchia, R.E. (2007). Accounting Information, Disclosure, and the Cost of Capital, *Journal of Accounting Research* 45: 385-420.
- Li, F. & Abeysekera, I. & Ma, S. (2011). Earnings Management and the Effect of Earnings Quality in Relation to Stress Level and Bankruptcy Level of Chinese Listed Firms. *Corporate Ownership and Control*, 9 (1), 366-391.
- Lin, Y., Wang, Y., Chiou, J., & Huang, H. (2014). CEO characteristics and internal control quality. *Corporate Governance: An International Review*, 22(1), 24-42.
- Lu, Y., Cao, Y. 2018. The Individual Characteristics of Board Members and Internal Control Weakness: Evidence from China, *Pacific-Basin Finance Journal*, 78, 1-52.
- Luikko, A. (2017). The Effect of Internal Control Deficiencies on Audit Fees and Audit Report Lags, Master's Programme in Accounting, Aalto University.
- Mei, Cheng & Dan Dhaaliwal (2013), Does Investment Efficiency Improve After the Disclosure of Material Weaknesses in Internal Control over Financial Reporting, *Journal of Accounting and Economics*, 56, 1-18.
- Neifar, S., Ajili, H. (2019), CEO characteristics, accounting opacity and stock price synchronicity: Empirical evidence from German listed firms, wileyonlinelibrary.com/journal/jcaf, 30, 29-43.
- Parhizkar, B. (2014). Survey the relation between institutional investors and stock price synchronicity in companies listed at Tehran Stock Exchange. M. A. Thesis. University of Mazandaran. (in Persian).
- Parvizi, D. (2014). Survey between stock price synchronicity and stock liquidity in companies listed at Tehran Stock Exchange. M. A. Thesis. University of Mazandaran.
- Rani, H & H, Udi and C.B, Jean. (2008). Internal control quality and audit pricing under Sarbanes – Oxely Act. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 27, 105 – 126.
- Rice, S. C., Weber, D. P., & Wu, B. (2014). Does SOX 404 have teeth? Consequences of the failure to report existing internal control weaknesses. *The Accounting Review*, 90(3), 1169-1200.
- Rouf, A. (2017). Ownership Structure and Voluntary Disclosure in Annual Reports of Bangladesh, 5 (1), 129- 139.
- Xuan, Y.H. (2009), Empire building or bridge-building? Evidence from new CEOs internal capital market allocation decisions, *Review of Financial Studies*, 22, 4919-4948.

Investigating the Relationship between Weakness of Internal Controls and Stock Price Synchronization in Companies Listed on the Tehran Stock Exchange: Explaining the Modifying Role of Board Characteristics

Ali Ghadri Azar¹

Date of Receipt: 2022/03/13 Date of Issue: 2022/04/15

Abstract

The present study seeks to investigate the relationship between the weakness of internal controls and the synchronization of stock prices with respect to the moderating role of board characteristics among companies listed on the Tehran Stock Exchange. The statistical population includes 114 companies listed on the Tehran Stock Exchange, which have been studied during the years 1394 to 1399. This research is a descriptive research in terms of applied purpose and in terms of nature with emphasis on correlation relations. The results show that there is a significant relationship between the weakness of the internal control system and the synchronization of stock prices. Also, the results showed that the characteristics of the board moderate the relationship between the weakness of the internal control system and the synchronization of stock prices. Stock price synchrony is reflected in stock prices, and inefficient internal control affects the accuracy of management's internal reporting and delays access to internal information. Therefore, weak internal control leads to inefficient allocation of resources by managers. Weak internal control reduces the accuracy of financial information, resulting in opportunistic conditions and misrepresentation of cash flow for managers.

Keywords

Weakness of internal control system, features of the board, stock price synchronicity, Tehran Stock Exchange

1. Master of Accounting, Islamic Azad University, Buchan Branch, Buchan, Iran.